नामांक Roll No.

No. of Questions — 17

No. of Printed Pages — 7

SS—24—Gujarati Sah.

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2013

SENIOR SECONDARY EXAMINATION, 2013

गुजराती साहित्य

समय : 3 $\frac{1}{4}$ घण्टे

पूर्णांक : 80

પ-ીક્ષાર્થીઓ માટેના સામાન્ય નિર્દેશ :

1. પ-ીક્ષાર્થી સૌ પ્રથમ પ્રશ્નપત્ર પ-, પોતાનો નામાંક જરૂ-થી લખે.

2. દ-ેક પ્રશ્ન ક-વા ફ-જીયાત છે.

3. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ આપેલી જવાબ પુસ્તિકામાં જ લખો.

4. જે પ્રશ્નોમાં આન્ત-ીક ખંડ છે, તે દ-ેકના ઉત્ત- એક સાથે જ લખો.

5. પ્રત્યેક પ્રશ્નમાં માંગ્યા અનુસા- ઉત્ત- આપવાના છે.

6. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ ગુજ-ાતી ભાષામાં લખવાનો છે.

1. નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી તેના નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

ગદ્યખંડ :

મા-ા પિતા મધ્યપ્રદેશના જબલપુ-માં વસ્યા છે. અમે મૂળ ગુજ-ાતના એક ગામડેથી આવ્યા છીએ. નાનપણમાં ગુજ-ાત આવવા જવાનું -હેતું. પછી ધીમે ધીમે ઓછુ થતું ગયું. હું હિન્દી અને ગુજ-ાતી બન્ને જાણું છું પ-તું મા-ાં બાળકો ગુજ-ાતી ઓછું ને હિન્દી વધા-ે જાણે છે. પછી અમારું કુટુંબ બે ત્રણ પેઢી પછી પુરું હિન્દીભાષી થઇ જશે.

ગુજ-ાતના શુલપાણેશ્વ- મંદિ-ના પુજા-ી ત્રિવેદીજી મૂળ મધ્યપ્રદેશના છે ઘ-માં હિન્દી બોલે છે. બાળકો કયા-ેક હિન્દી બોલે છે અને ઘણુખરૂ ગુજ-ાતી બોલે છે થોડા સમય પછી એમનો પ-િવા- ગુજ-ાતીભાષી થઈ જશે.

ભા-તમાં આવા આંત- પ્રવાહો સદીઓથી ચાલે છે ને દેશની એકતાને દ્રઢ બનાવે છે.

(1) લેખકના પિતા મૂળ કયાંના છે અને હવે ક્યાં નિવાસ ક-ે છે ? 2

(2) શૂલપાણેશ્વ-ના પુજા-ી ત્રિવેદીજી મૂળ કયાંનાં છે ? 2

(3) લેખક અને પુજા-ીના બાળકો મુખ્યત્વે કઈ ભાષા બોલે છે ? 2

(4) ભા-તની એકતા શામાં સમાયેલી છે ? 2

(5) ગદ્યખંડનું યોગ્ય શિર્ષક આપો. 2

2. નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈપણ એક વિષયમાં ૨૫૦ થી ૩૦૦ શબ્દોમાં નિબંધ લખો. 10

(1) મા-ો પ્રિય તહેવા-

(2) એક અવિસ્મ-ણિય ઘટના

(3) કમ્પ્યુટ-નું મહત્વ

(4) આદર્શ ગ્રામ્યજીવન.

3. તમે છાત્રાવાસમાં -હીને અભ્યાસ ક-ો છો. શૈક્ષણિક ભ્રમણ ક-વા ઉત્ત-ભા-ત જ્વાનું છે. તો પિતાજીને યાત્રા માટે સહમતી માગંતો પત્ર લખો. 5

4. નીચેના મુદાઓને આધા-ે વાર્તા લખી તેનું યોગ્ય શિર્ષક આપો. 5

લુચ્ચો દુકાનદા- અને ગ-ીબ ગ્રાહક - દુકાનદા-નું ઓછું તોળવું - ગ-ીબ ગ્રાહકનો અસંતોષ - વધા-ે માટે માંગણી - દુકાનદા-નો જ્વાબ - વધા-ે ઉંચકવું નહી પડે - ગ્રાહકે ઓછા પૈસા આપ્યા - પુ-ા પૈસા માટે દુકાનદા-ની માંગણી - ગ્રાહકનો જ્વાબ - વધા-ે પૈસા ગણવા નહી પડે -

5. રૂપક અલંકા-ની વ્યાખ્યા આપી તેનું ઉદાહ-ણ આપો. 2

6. દ્વિગુ સમાસની વ્યાખ્યા આપી તેનું ઉદાહ-ણ આપો. 2

7. નીચે આપેલા રૂઢિપ્રયોગના અર્થ આપી વાક્ય પ્રયોગ ક-ો. 2

(1) પાણી વલોવવું

(2) આસમાન તૂટી પડવું.

8. માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.

(1) ભૂતકાળમાં ફે-વો 1

– આવતી કાલે વ-સાદ થશે

(2) વર્તમાનકાળમાં ફે-વો 1

ભા-ત - ઈંગ્લેંડ મેચ -માઇ ગઈ.

(3) નીચેના બન્ને વાક્યોને યોગ્ય પદક્રમમાં ફે-વો.

i) માતા પિતાની ધર્મ એજ આજ્ઞા 1

ii) ત-તુ હતું પાણી ઉપ- જહાજ 1

(4) સંધિ છોડો : ચતુષ્પાદ, મનો-થ 1

9. 'જનની' કાવ્યનો ભાવાર્થ લખો : 4

10. નીચેની કાવ્યપંક્તિ સમજાવો : 3

નિસાસાની ચાદ- હું વણતો નથી

કે વે-ાનીના મત્રોં હું ભણતો નથી

વસતોંમાં વિશ્વાસ -ાખ્યો છે મેં

કદી પાન તૂટેલાં ગણતો નથી.''

11. નીચેનામાંથી કોઈપણ ચા- પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો : 8

(1) મી-ાંએ -ાધા-કૃષ્ણના નામનો મહિમા બતાવવા કયાં ક્યાં ઉદાહ-ણો આપ્યા છે ?

(2) વહેલના બળદો કેવા હતા તે જણાવો ?

(3) કવિ દિવસ આથમ્યાં પહેલાં શું શું ક-વાનું કહે છે ?

(4) શ્રીમંતો અને ગ-ીબોના -હેઠાણમાં કઈ ભિન્નતા દર્શાવાઈ છે ?

(5) કવિ સંધ્યા કાળના આકાશને કેવું કહે છે ?

12. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 4

(1) જ્યાં ધર્મ વિશે શંકા હોય ત્યાં ગાંધીજી કઈ -ીતે વર્તવા કહે છે ?

(2) પાણીકળાએ લેંખકને વિચા- ક-તા ક-ી દીધા હતા -

13. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્ત- બા-થી પંદ- વાક્યમાં લખો. 8

(1) આનંદનો પાત્ર પ-િચય ‘કાચંન અને ગેરુ’ પાઠના આધા-ે આપો.

(2) બાના મૃત્યુ પછી આશાએ ભાઈની સા-સભાંળ કઇ -ીતે લીધી ?

14. મધ્યકાલીન ગુજ-ાતી સાહિત્ય સ્વરૂપ અને તેના માટે પ્રસિધ્ધ સાહિત્યકા-નાં નામ લખો (કોઈપણ પાંચ) 3

15. પન્નાલાલ પટેલ અથવા કન્હૈયાલાલ મુનસીના જીવન અને કવન વિશે લખો. 3

16. ‘અટળક ટળિયો -ે શામળિયો’ કાવ્યનો સંક્ષિપ્તમાં ભાવાર્થ લખો. (દશ થી પંદ- વાક્યમાં) 3

17. નીચે 'અ' માં કૃતિ અને 'બ' માં તેના સર્જકનું નામ છે યોગ્ય -ીતે જોડીને લખો. 3

<u>અ</u>		<u>બ</u>
દિવાળીમાં નોક- ગયો	–	મનુભાઈ પચોળી 'દર્શક'
માતા પિતાની આજ્ઞા	–	ચિનુભાઈ પટવા
-ત્નભોજન	–	ગાંધીજી.